

# ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:  
Kossuth-utca 166 szám, Falcióne-féle ház.  
Kiadó hivatal:  
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth Lajos-utca.

Felolvasó szerkesztő:  
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Égős évré 6 frt. — Félévré 3 frt. — Negyedévré 1 frt 50 kr  
Egyes szám ára 8 kr.  
Nepantóknak: Egész évré 4 frt. Félévré 2 frt. Egy negyed évré 1 frt  
Megjelenik minden vasárnap és esztőtörténi.

## Urak és parasztok.

Zombor, 1899. nov. 16.

A komáromi törvénytörés előtt egy-  
vé kerültek urak és parasztok. Az urak  
vádoltak, a parasztok vádlók.

Nagy sor ez, szeretett magyar atyá-  
mfiai, tisztelt olyasók. Mert hiszen a  
papíron csak meg volt valamennyire a  
nagy egyenlőség, amiért negyvenöt-  
ben apánk vére folyt, de már az élet-  
ben bajosan lehetett megtalálni. Hal-  
latlan dolog az, hogy a törvény előtt  
a paraszt vádolhassa az urat és az  
úrnak büntetéstől kelljen retlegnie.  
Hová lesz így a tekintély, Istenem!  
Hová lesz?

Amint ezeket a sorokat rovom, még  
nem tudom, mi lesz a mócsai úri hóhé-  
rlegényekkel: kivágják-e magukat kö-  
vetkezetes tagadásukkal a bajból vagy  
pedig nyakuk közé hurkolódik-e a tör-  
vény paragrafus? De ezzel most nem  
is törődöm. A fődolog itt az, hogy bün-  
tető bíróság előtt állanak a parasztok iste-  
nei, a szolgabíró, a jegyző, meg a re-  
zidenciából kiküldött »méltóságos úr.«  
Én skeptikus lélek, eddig nevettem azo-  
kat, akik új rendszerről, igazságról és  
más eféle épületes dolgokról beszél-  
tek. De most már hívő vagyok és meg-  
térve vallom, hogy igenis, haldoklik  
már a régi rendszer szelleme; mert  
szokatlan dolog az minálunk, hogy  
bírószág elé kerüljön az úr, aki meg-  
nyúzta a parasztot. A tekintély elve,  
a sógorság-komaság eddig elé utját állta  
az ilyen esetlenségnek; a tökéletességre  
emelt eltusoló apparatus, amikor csak  
kellett, mindig működésben volt és  
gondoskodott arról, hogy ne érje baj  
szeretett hazánk érdemes támaszait.

Ennek már vége Ha a tekintetes  
szolgabíró és jegyző urat, a törvény  
embere úgy faggatja, mint akár a ma-  
laczlopáson ért vályogvető cigányt, ez  
nem jelenthet mást, mint azt, hogy a  
régii erkölcsöknek immár vége. És ha  
csakugyan azt jelenti, akkor a komá-  
romi tárgyalás igen nevezetes dátum a  
mi kulturális fejlődésünk történetében.

Beszéljünk egyszer őszintén, úgy  
mintha a gyóntatónk előtt állnánk.  
Ime Komáromban három urat vallat a  
bíró; olyan három urat, akik a nép  
vezéréül, gyámolítójaul voltak kirendel-  
ve. Az a három ur tagad, mint az üst-  
foltozó cigány, de az alig fog nekik  
használni. Amint hogy a hazudozás  
egyáltalában nem üdvös dolog. Nem

üdvös akkor sem, ha másokat akarunk  
félrevezetni, de akkor sem, ha magun-  
kat akarjuk elámitani. Egy kis kegyet-  
len igazság sokszor olyan becses és  
hasznos, mint a jó kirurgus kése. Hát  
lássunk egy kis igazságot.

Igaz az, hogy ebben a mi szép  
hazánkban, a köztisztviselők igen nagy  
része a parasztot, a misera plebs-et, csak  
arra valónak tartja, hogy belőle külön-  
féle fő- és mellékjövendelmeket facsarjon  
és hogy a paraszt »rácnczba szedésével«  
magának különféle érdemeket szerezzen.  
Igy szedte rácnczba a mócsai paraszto-  
kat az a három úr, akikből im, vádlet-  
tak lettek.

Igaz az, hogy annyi mindenféle  
kisebb-nagyobb megnyiratósnak és meg-  
irhátlantatásnak mint a mi falusi né-  
pünk, az oroszon kívül semmiféle euró-  
pai pórnép nincs kitéve. Nem elég,  
hogy fizeti az adót, pótdától, papot,  
mestert és ki tudná elsovozni még mi  
mindent, hanem még ott is meghuzzák,  
ahol nem volna szabad. Ha a jegyző-  
nél akad dolga, már előre borsózik a  
háta, mert a zsebjét az angyalok sere-  
ge sem védi meg, ha lelketlen kapzsi  
ember a nőfárius, amilyen — ne ta-  
gadjuk — van egynehány Árpád földjén.

Ha a telekkönyvből akarna valamit  
megtudni, markába készíti a nikkelt  
vagy ezüst pénzeket, mert bár ingye-  
nes az utbaigazítás, mégse forog a ke-  
rék, ha nem kenzi az ember. S így  
megy ez még igen sok helyen, mert a  
paraszt sehol sem ismeri a taksát és  
ha nagyon a bőrre vágna is, akkor  
sem mehet panaszra, mert ritkán talál  
igazságot. Ezért rögzült meg benne az  
a hit, hogy »holló hollónak nem vájja  
ki a szemét.«

Igaz az is, hogy a paraszttal a köz-  
hivatalokban többnyire csak amúgy  
fél vállról beszélnek, sokszor pedig fity-  
málva, sőt durván. A tisztességtudó  
parasztember még a nyolczvan kraj-  
czáros díjnokat is megsüvegei és te-  
kintetesurazza, ő vele pedig még a  
hivatal szolga is úgy beszél, mint kanász  
a disznójával.

S van még sok ilyen igazság. Cso-  
da-e, ha népünk tele van keserűséggel,  
sőt gyűlölettel az urak ellen?

És ha egy szép napon megjelenik  
a nép között egy nadrágos ember, aki  
a paraszttal paroláz, őt barátjának szó-  
litja és vele együtt szidja az urakat  
szóban és írásban, — csoda-e, ha ek-

kor a szegény ember hajlik a szokat-  
lan beszédre és lólcsp elvtársnak, a  
czoczializmus hívének.

Igazam van? Nincs igazam? Ha  
nincs igazam, czáföljön rám akárki,  
Ha igazam van, érdemesítsenek a meg-  
hallgatásra azok, akiket beszédem illet.  
Mennjünk hát tovább az igazmondásban.

Hiszem és állítom, hogy ahol a nép  
elégedetlen, vagy szociálisztikus haj-  
landóságokat mutat, ott a hatóságok  
rosszak, a nép érdekeit elhanyagolják, a  
szegény embert elhanyagolják és sar-  
cizolják. Mert, ámbátor mostohák a nép  
gazdasági viszonyai, emberséges hatósá-  
gok mégis sokat tehetnek a bajok or-  
voslására, a szegénység enyhítésére;  
a tisztességes és humánus közigazgatás  
kibékíti a népet mostoha sorsával.

Hát úgy van a dolog, hogy néha  
bele vájkálunk a szegény ember zse-  
bébe, néha meg bottal verjük a talpát.  
Dehogy is néha, — gyakran! Pedig  
nekem úgy tetszik, hogy az a jámbor,  
türelmes nép vér a mi vérünkől,  
hús a mi húsunkból, nem pedig vala-  
mi meghódított helota lömeg, vagy  
pogány szerescsen, akinek a mienktől  
idegen nyelve, vagy erkölce némi  
jogcímet adhatna arra, hogy kanibáli  
hajlamainkat vele éreztessük. Ez okból  
Istennek és embereknek egyaránt tetsző  
dolog volna, ha a komáromi tárgyalás  
alkalmával magunkba térvén, általános  
nagy gyónást és penitenciát tartanánk.  
És szent fogadalmat tennénk arra,  
hogy:

A jóra való parasztot ezentul meg-  
becsüljük, a hivatalokban emberségesen  
fogadjuk, embert illető bánásmódban  
részcsitjük és tekintetes díjnokaink  
valamint téns hivatalszolgáink által  
is tisztességes bánásmódban részcsit-  
teljük.

Azonkívül a parasztokat igazság-  
talan díjakkal, tulhajtott taksákkal meg-  
nem sarcizoljuk és borra valóra leső  
alantásaink által megsarcizoltatni nem  
engedjük.

Rádásul pedig a parasztságot ta-  
nácscsal, utbaigazítással és tettel tá-  
mogatjuk, meg ott is, ahol ez nem  
előirt köteletségünk. Ily módon a nép  
igaz barátaiavá válnak mi urak és elejét  
veszszük annak, hogy mi bennünk a  
paraszt ellenséget lásson, barátait pedig  
másult keresse.

Mind Ezeket pedig nemcsak megfo-  
gadjuk, hanem meg is tartjuk. Anná

is inkább, mivel — úgy látszik — ezentul már muszáj lesz eképpen cselekednünk. Mert ha már a parasztok megbotozásáért tömlőcbe kerülhet az úr féle ember, akkor nem marad más hátra, mint hogy az új idők szelleme szerint legyünk urai a népek és ne a letűnt idők szellemében. Mäskülönben, bizony mondom, könnyen vége szakadhat a mi szegény uraságunknak.

Ezt vegyék szívükre mindazok, akiket illet. S. B.

### Vidéki központok

A vidéki központok intéző köreinek legelső kötelessége az, hogy városunk utcáit járhatóvá és járhatótá tegyék.

Zomborban most aszfalozzák a város utcáit és így a járhatóság tekintetében kifogás alig emelhető. Egyéb tekintetben azonban számos kifogással állhatunk elől.

A többek között a mily örömmel látja mindenki a Bajai utca szépülését, az Erzsébet liget létesülését, éppen olyan szomorúságot okoz az Apatini-utca fáinak rettenetes állapota. Az Apatini-utca Zombor egyetlen fürdőhelyére: a Ferenc csatornára vezet és így legkevésbé, a mit megkövetelhet az, hogy árnyékos fái legyenek. Azt hinné az ember, hogy a kertészeti bizottság gondjai közé: az Apatini-utca fáinak megfelelő fákkal való kicserélése is fel van jegyezve. Dehogyan van. Tudjuk mindannyian, hogy az Apatini-utcát évtizedek előtt valakinek szerencsétlen gondolatára gömbölyű akácokkal ültették tele. Ezek a szegény fák azóta folyton tengődnek, sárgulnak, meghonosulni azonban nem képesek. Akármilyen is ennek a körülménynek az oka, tény, hogy az Apatini utcát azok a sárguló, girbe görbe, beteges akácok teljesen elcsúfítják. Nyáron át semmiféle árnyékot nem adnak, a port fel nem tartják, a talaj nedvességét ki nem szárít-

ják és így egészen haszontalanok. Különben is, már az a körülmény is indokoltá teszi kicserélésüket, hogy a gömbölyű akácok a világ leghaszontalanabb fái. Fenntartásuk óriási gondtal és költséggel jár, ezenkívül éppen azon kellékek nélkül szűkölködnek, a melyek az utcai fák leglényegesebb kellékei. Felkérjük a kertészeti bizottságot, hogy intézkedjék valahára.

Másik kifogásunk a csatornázásra vonatkozik. Legnagyobb nyomorúságunk, a mely ezer bajnak és egészségtelen állapotnak a kútforrása: a gyálázatos csatornázás. Nem csatornák ezek, hanem vakondlyukak, a melyek igazi szegényei Zombornak. Míg mi zomboriak az igazi, modern csatornázásra gondolni sem merünk, addig más városok, mint például Nagyvárad, nemcsak csatornázta, hanem, a mint a nagyváradi lapokban olvassuk a következő forrásokkal is rendelkezik:

„Javában folynak a város általános csatornázására vonatkozó tervezések előmunkálatai, amelyek szak- és pénzügyi körökben megérdemelt érdeklődést és figyelmet keltettek. Egy angol czég meglepő ajánlatot tett a városnak. Felajánlja ugyanis azt, hogy Nagyvárad csatornázását a legrövidebb idő alatt elkészítteti s a megállapított tervek szerint keresztülviszi, űzemben tartja, ha a város bizonyos évi hozzájárulást, illetve évi törlesztést magára vállal. A polgármester a kedvező ajánlatra, melyet csak angol tőke tehet, meghívta a czéget az általános tervezet elkészülte után tartandó versenytárgyalásra.“

Bezzeg nekünk nem tesz senki ajánlatot.

Cimekben semmiesetre sem vagyunk szegények: Bács-Bodrog vármegye fővárosa, szab. kir. város, a megye székhelye stb. E tekintetben tehát meglehetősen elégedve. A ki azonban

valyon, művészeti, közjótékonyági gazdaságot is vár, az „csalódva fogja mondani, hogy szegény Zombor.

E téren nem haladtunk. Uj, monumentális középületet, nyilvános emlékművet, új jólékony vagy kulturintézetet idegeneknek nem mutathatunk.

Csakis egyben reménykedhetünk.

Mióta a Széll-kabinet megalakult, csaknem naponként hallunk a kabinet egyes tagjaitól nyilatkozatokat, melyek azonkívül, hogy, a szakminiszterek tevékenységének programját jelzik, egyúttal új irányt is mutatnak a nemzeti politikában.

A nemzet megnyugvással látja, hogy a még csak nem rég tomboló és mindent elnyeléssel fenyegető politikai chaoszból egy igazi reform-kormány bontakozott ki és emelkedett föl, melynek tagjai maguk állnak a nemzeti munka élére és bejárva az országot, saját fészkekben keresik föl az egyes nemzetrétegeket, buzdítva és lelkesítve, oktálva és okulva, reményt osztogatva és maguk is reményre gyulva, hogy működésük nem kárba veszett fáradság és hogy eredménye a nemzeti aspirációk megvalósulása lesz. Nem lehet tagadni, hogy a Széllkormány tagjainak nyilatkozataiban egy új egy, szebb és jobb korszak reform eszméi csendülnek meg; e reformeszméket a nemzet bámulatos egyértelműséggel fogadja be szívébe és változtatja nemzeti tulajdonná és mi megvalljuk, hogy Széll Kálmán aerájának tartalmát, hivatását, rendeltetését, éppen reformeszmék elhelyezésében, népszerűsítésében közkinccsá tevésében látjuk Széll Kálmán és társainak munkája: a magvető munkája, de a mag, melyet ők szórnak, egyől-egyig jó talajba hull: a nemzet fogékony lelkébe és onnan kihajlva, bő termésrel fogják a magvetőket megörvendeztetni és a nemzetet gazdagítani, erő-

## A „ZOMBOR és VIDEKE“ TÁRCZAJA

### Színészet, hivatás és kritika.

A Z. és V. eredeti tárcája.

*Csillag hullt, föld rengett, jött éve  
[csudáknak.  
Ihol én, ihol én, pörölye a világnak.  
Aranyból recitálja egy kritikus.*

Volt nálunk is olyan idő, mikor a színészet cél volt csupán. Mikor jobbaink tanultabbjaink, a nyugati kultúrával ismerősebb honfaink mindenáron megakarták honosítani nálunk e hatalmas közmivéledési tényezőt: a legtöbb ember áldozatot hozott s guynak tevén ki magát, nem egyszer a megvetésnek is szolgált tárgyaúl. Ebben az időben a nemzet fölvilágosodása nevében a színészet cél volt, a színész kóborolt mint a sátoros cigány, vagy legfeljebb kordén járt, de türt, szenvedett mint egy apostol: csak-hogy tanyára, földre, hazára találjon itt is az élet deszkája.

A megtört jég után beállt az idő, mikor már oly emberek álltak az eszme szolgálatában, kik az ügy fontossága fölötti meggyőződéshez azt a tudatot is kapcsolják, hogy ők jobban tudnák szolgálni a műzsát, jobban

hathatnának kortársaikra. Ez volt a hivatásos színészet korszaka. Az e kor színészei örök dicsőséget szereztek nevüknek, nemzetüknek. Laborfalvy Róza, Egressi, Lendvay és annyi másnak a neve a magyar színészet égen riika, tüneményes üstökösök gyanánt szerepelnek. Általuk érte el a magyar színművészet a maga zenitjét. Az ős erő, a szív melege, a lélek fenkölttsége elbűvölt mindenkil s az addig rideg nemzet az egykori komédiásoknak szentélyt állított föl, melybe áhitattal lépett be minden tisztá lelkü honfi és leány. Ha kiment onnan, magával vitte a lelki megjobbulást, a közért való lelkesedést, a haza multja és nagyjai iránti kegyetelét, a jelenben való elszántságot, a nemes munkára való elhatározás tudatában a jövőben való rendületlen bizodalmat. Ez az eszményi korszak többet tett a nemzetért mint tán összes hadvezérei és politikusai.

A hírnév szentélye felé seregestül tödülnek a nemzet fiait és leányait. Thália papja és papnöje akar lenni mindenki és mindenfelé. Most már nem az ügy, hanem az egyéni híuság lesz a lelkesedés (?) alapja. Rövid idő alatt úgyszólván több lesz a pap mint a hívő. Az ügy elposványosodik, mert a sok toladó egymásra licitál. Hegyek, erdők,

ligetek konganak a nagyszáju Titán Lacczik űres phrasisaitól. A nemes ügy elmentelenedt. A jobbkat felriadtak, megutálták a megváltozott viszonyokat. Önzetlenek nem voltak többé az ügy emberei. A honnan pedig kivonul az önzetlen, ott a kalmár, a kufár ver tanyát. A színészet a nadir ponton van. Ez alig néhánynál czél és hivatás, a legtöbbnél eszköz csupán vagy arra, hogy kényeret adjon, mint az árokásási napszám, vagy arra hogy az emberek beteges ambíciójának, mint akár csak Nero császárnak, szolgáljon támaszál, terélül.

Általában kenyér pálya lett a színészet. És mily hálátlan, mily nyomorult pálya! Hazánkban két városban van a színészek biztos helye, oltihona. A többi, aki itt el nem fér viszonyaink csodálatossága folytán kóborlásra van utalva ma is. A megváltozott izlés és romlott erkölcsök embere a színészen újra nem lát egyebet, mint a megnevetetésre vállalkozó komédiást, heczelőt, akit nagyobb hecz híján meglehet nézni, de megvetni kell. Ezért kellett a nyáron Perottinak két izben is elhagynia a többek közt Zombort is.

Ily korban, ily tellogással szemben, ki hinné hogy még akad jóra való színész? Pedig van, van igaz olyan, aki hivatás nél-

síteni. Ilyen magvetőnek állt be legutóbb közoktatásunk hivatott vezére: Wlassics Gyula, a ki a tisztán inneni református, egyházkerület küldöttségének, választolva oly nyilatkozatokat tett, melyek az egész országot egyetemesen érdeklik. A küldöttségnek Wlassics miniszter azt válaszolta, hogy a beérkezett vélemények most vannak atvitzgálás alatt és ennek alapján készül el a törvényjavaslat, a melyet minden valószínűség szerint a nyilvánosság elé visz, hogy az eszmék tisztázódjanak. Arra nézve, hogy az előadói tervezet szerint a királyi táblák székhelyeihez volna kötve a vizsgáló bizottság ezen tervezetnek szerkesztője előtt az irányadó szempont az volt, hogy így már helyben találja meg a bizottság küllagaiként alkalmas kellő tudományos minőségű egyeteket, másfelől pedig az akadémiai székhelyektől függetlenül szervezett vizsgálóbizottságok tekintetében elvi alapul a tervezet szerkesztője azon kétségtelen igaz tételt, hogy maga a képzés megadása tulajdonképp állami feladatot képez s a bizottság tagjai is állami megbízottként tesznek számot. Döntő körülménynek kell tartani — így folytatta a miniszter — hogy szigorú és magas szinten álló vizsgáló bizottságok szerveztessenek.

Ezt a szempontot nem mellőzheli, de mindenesetre nagyon örülne, ha elérhetné azt oly módozatokkal is, amelyek azokat a jogi főiskolákat is, amelyek nincsenek kir. táblák székhelyén megnyugtatná és kielégítené. A módozatok részletei tekintetében az ügy jelen stádiumában határozott ígéretet még nem tehet.

Arról azonban biztosította a küldöttséget, hogy egész kulturpolitikájának egyik sarkalatos törekvése: erős, vidéki szellemi központoknak teremtése. Beszéde folyamán kijelentette

még a miniszter, hogy ő ugyan az egyetemi rendszer híve, de mivel ma és még hosszú ideig két-három újabb egyetem felállításáról fájdalom — le kell mondanai, nem marad más hátra, mint az államot teljes joggal megillető befolyás érvényesítése mellett a már fennálló jogi főiskolákkal a szükséges reformot megvalósítani.

E nyilatkozatból kitérünk tehát, hogy egy harmadik állami egyetem felállítására ez idő szerint gondolni sem lehet és éppen ezért csak annál fokozottabb mértékben kell kívánnunk, hogy a Pécsre tervezett katolikus egyetem ügye előbbre haladjon. Megnyugvással látjuk azt is, hogy a miniszter kellő méltánnyal van református atyánkfiai régi főiskolája iránt, amit ökerülhetetlennek is tartunk annál is inkább, mert e nagymultú főiskolánk lefokozásába belenyugodni sehogyan sem tudnánk.

De igazi örömmel vesszünk tudomást a miniszternek a vidéki szellemi központok teremtésére vonatkozó programjáról. Ez a program igazi nemzeti szükségletet képez és nagyon is írt az ideje, hogy megvalósíttassék, mert hiszen köztudomásu, hogy az eddigi centralisatio, mely mindent a óvárosban halmozott föl, nemcsak ésszerűtlen, de a nemzet erősödésére sem vezetett, ellenkezőleg a nemzet gyengülését eredményezte, mert ha a főváros a nemzet szíve, honnét az ütőerek kiágaznak, a vidéki központok viszont a nemzet végtagjai, melyek ha elegendő és friss vérrrel el nem látatnak és a szervezett fölbonthatásának kell bekövetkeznie.

Wlassics kultuszminiszter tehát éles szemmel látja a bajt és biztos kézzel készíti rá az orvosságot, de midőn ezt látjuk, látjuk egyuttal azt is, hogy a vidéki központok megeremtésében nem csupán a kultuszminiszternek kell

buzgolkodnia, hanem követni kell ez irányt az ipar, a kereskedelem, a forgalom, a hitelt, a vállalatok terén is és akkor valóban nagy, gazdag, hatalmas és kulturailag művelt lesz az egész Magyarország, mígma a főváros minden erőf elszí a vidéktől és a vértelen vidéki központi város nem egyébb mint tehetetlen, tartalmatlan és erőtlen utáztat.

A vidéki központok életrekeltése, erősítése meg fogja sokszorozni a nemzet erejét és ez idő szerint erre van legnagyobb szükségünk.

## A hétről.

Az elmúlt héten Zombor, legalább képviselten Budapesten volt. Elmentek város atyáink a város képviselőtében, hogy üdvözöljék azt a férfit, kinek bizony legtöbbit köszönhet Zombor a tekintetben, hogy magyar város lett a Vojvodina hajdani metropolisából. Bizony én még emlékezem, a mikor a városház őrt álló legénye éjjelenként Budan budi (ébredni) szavakkal biztatta a virrasztásra hason foglalkozású társait, a ki aztán: Budan szam (ébredni vagyok) kurjantással nyugtatta meg amannak a közbiztonságra szíven hordó lelkiismeretét.

De hát a mint Gromon közébünk jött, becsületos magyar érzésével, hogy úgy mondjam közébük títőt, s megszünt Zomborban e „Grado noesalnik“ s lett magyarul érző, magyarul beszélő polgármester belőle. Bizony tőlünk zomboriaktól megérdemli Gromon, hogy ünnepezzük, mert magyarra tette városunkat. Gromon előtt azt lehet mondani a városházán az a gondolkodás volt uralkodó, a melyt most Dimitrievits Brankó is mosakodik. Fővárosi lapokban olvastam az ő mosakodásának extractumát. Hát én mondhatom, ez a mosakodás csak arról volt jó, hogy lemosta a tanácsnok urról a mázt, a festéket, s most ő előttünk áll a maga kendőzetlen mivoltában. Hát mi csoda impertinencia az, egy magyar város kenyerét fogyasztó tanácsnoktól, mikor beismeri, hogy ő azt mondotta Damjanicsról, hogy nem volt ember. Hej pedig én azt hiszem, hogy 50 év előtt maguk a raczok ismerték el legjobban Damjanits ember voltát, a mikor futottak előre mint a nyulak. Nem, édes tanácsnok úr, higye el nincs széles Magyarországbán még egy ember, akár milyen templomban dicsérje is az urat, a ki önek elhigye, hogy Damjanits nem volt ember. A szomorú csak az a dologban, hogy most nincs olyan ember mint a milyen Damjanits volt, mert ha csak egy is lenne, az bizonyára megtanította volna önt kesztyűben dudálni. No de térjünk végre napirendre ez odiosus dolog felett. Én hiszem, hogy a tanácsnok ur meg fogja felettes hatóságától kapni, ha nem is egészen azt a mit megérdemelt, de legalább azt, a mit kiszolgáltattni még a mi rettenetes békéttérünk sem fog elmulasztani.

Városunk társadalmi élete megélénkült. Megérkeztek a színészek. Nem tartozik az én resortomba az előadásokról kritikát mondani, elvégre azt jobban látó szemmel, s talán fiatalosabb lelkesedéssel ir az a ki erre hivatott. De ha a szemem már elgyengült s így ítéletem már nem annyira megbízható is, mégis egész lelkeséssel hirdetem, hogy színészeknek különösen egy ilyen vegyes ajku városban miszójuk van, s e miszójuk teljesítésében öket istápolni a sajtónak elengedhetetlen kötelessége. Megengedem, hogy azok a phrazisok a nemzet napszámásairó

kül a célznak, aki hivatással a célznak és olyan aki cél nélkül mint eszközzel bánik a színészettel. Ha így van is, de elvégre van.

S ha vannak hivatásos színészek, vannak még most is olyan emberek is, akik a színészből magasabb, eszményibb valamit látnak többé-kevésbé korszerű felebarátaiknál. Vagyok bátor kijelenteni, hogy én is ezekhez csatlakozom. A színész még nem multa idejét, még sokat, nagyon sokat remélünk tőle, szépet, jót, igazat és magasztos; búban bánatban vizasztást, enyhülést, dicső multunk napjaink földérülését, örömteljes jövőnknek hajnalhasadást.

Ezek azok a szempontok, melyektől a színészekről vélemény kimoudásakor soha és sehol a kritikuskun Budapest és Zomborban eltérni nem szabad.

Legyenek igen is igényeink a művészi színvonal szempontjából, de ne gondoljuk hogy mi vagyunk a művészi izlés és értelem c-alhatatlan papái, ha mindjárt egy pár műszóval is rendelkezünk. Lehet előltem szegletes, merev a főherczegtel jálszó színész, tán modoros, tán neveléses is az ő magatartása, az én szempontomból; nem lesz az azonban számtalan sok előtt, s én még se fogom pellengére állítani a szegény törekvő

színészt, hisz jól tudom, hogy velem együtt ő se ismerhette meg az udvari szokásokat. Aki nyomorog a cél érdekében, az én becsülésemre mindenkor számíthat legyen az felszeg modorú, vagy akár némileg hiu öntelt színész, idővel biztos hogy beválik. ha van tehetsége, s biztos hogy kidül mégmielőtt hittem volna, ha nem oda való.

Hogy félre ne értessem, hozzá kell adnom, hogy a nagykepűsködő tehetetlenséget minden jóakaratom dacára sem fogom elhallgatni, hanem méltó módon bánok el vele színpadon és azonkívül.

Ha majd olt állami színgyűnk is a hol a nyugat nagy nemzetéi, ha majd az állam országosan kezébe veszi azt, ha ezek alapján a színészet művészi színvonala magasabb lesz: akkor más mértékkel, szigorúbban, de minden áron az ügy ismerete, az igazság szeretele férfi és nőre való tekintet nélkül kell a művészi mértéket alkalmazni.

Ezeket vagyok bátor a színi kritikus urak becses figyelmébe ajánlani.

Costa János  
tanár.





ban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csípőfájdalom, fejfájásnál, köszvényénél, csúsnál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító-hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórnaál, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házszer jó eredménytel használattól bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 80 kr. és 1 frt üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van hanem bevásárlás alkalmával mindig háttározottan: mint „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller“ vagy „Richter féle Horgony-Liniment“ kérendő és a „Horgony“ védjegyre körösként figyelni.

(A jó emésztés. A gyomor valóban egészen különös orgánus, a mely azokat az embereket, a kik szeszélyességét eltűri kénytelenek, mindenféle bajjal fenyegeti. A legveszedelmesebb baj az, hogy az embernek, nincs meg a szükséges tápláléka, mert az ételt nem tudja megemészteni, a mi az egész szervezetbe rendetlen-séget hoz. A fájdalmas gyomorgöröcsőt gyakran hányás kíséri, sőt gyakran bélygyulladás támad. Láz, főfájás, oldalszurás még komplikálja a helyzetet. A beteg elgyöngül, nem tud aludni, sőt gondolatok rémitgetik és nagyobbá teszik a betegséget. Minél előbb hatáson szert kell használnunk, mert időközben kimerül a vér ereje és nem tud a betegségnél ellenállni.

Erre az esetre nagyon kiténő szer van: a Pink-pilula igazán csodálatos hatást ért el úgy, hogy használataival nem szabad késlekedni, hanem követni kell Emle Leu vaux-i (Ropraz, Vadt-Kanton, Svájc) molnár példáját. — Örülök, írja levelében, mert kimutathatom hálamat azzal, hogy arról a csodálatos eredményről tudósítom, melyet a Pink-pilula használatával értem el. Régóta veszedelmes gyomortaj kínozott. Nem emésztettem semmit és a gyomrom nem bírta el a legesekélyebb ételt sem, mert valahányszor ettem, hányanom kellett, a mi rettenetesen beteggő tett. Undorodtam minden ételtől. Nem tudtam aludni, főfájás győrt és a teljes elgyöngülésig jutottam. Csak akkor éreztem megkönnyebülést, a mikor a Pink-pilulát használtam, mely vágre tökéletesen helyreállított. A Pink-pilula mivel a vért fölfrissíti, hatásos mindenféle gyomorbetegségeknél, rossz emésztésnél, bélygyulladásnál, oldalszurásnál és általában gyöngeségnél. A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 1 frt 75 kr. és hat doboz 9 frt. Magyarországi főraktár: Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

## Színház.

Szerdán, nov. 15-én a Gyurkovics lányok, Herczeg Ferencz vigéletképe került színpadra csinos, értelmes előadásban.

Csütörtökön, nov. 16-án Scribának, Radó által átültetett és lokalizált operettje „A kis molnár“ került színpadra meglepően szép kiállításban.

Pénteken, érthetetlenül kból előadás nem volt.

Szombaton, másodsor adták Sidney híres operettjét, a „Görög rab-szolgát“. A vidéken ritka fényes kiállítás ez alkalommal is általános tetszésben részesült.

A darabokról s előadásokról részletesebben esztörtölti számunkban emlékezünk meg.

— a — s.

## Szulamith meséje.

— A bemutató előadásához. —

Monaoth, betlehemi polgár több társával együtt elkészült, hogy mint minden esztendőben, most is elvándoroljanak Zionba, hogy a hálaáldozatot istennek bemutatassák. Már a hegyek széléhez értek. Még egy pillantást vett Szulamith után a vándorló népesoport a hegy tetejéről miáltal Szulamith Istenhez fordulva áldást boldogságot kér a vándorló zsidókra.

Szulamith hazatérőben a pusztán eltévedt. Napok óta jár-ke, hogy megtalálja a helyes utat, melyen hazatérhet. Az éghez fordul s könyörgőve esedekel Istenhez, hogy egy kis vízhez juttassa. S íme járása közben egy kutra lel, hol szomszúságát lecsillapíthatja. A pusztán megjelenik Absolon, a Makkabeusok törzséből való ifjú, szolgálójával, a szereszen Cingitanggal. Absolon küss megpihen, hosszú utjában elfáradt s szolgáját ezalatt elküldi, hogy keressen függőt, mely táplálékot nyújt a pusztában. Cingitang eltávozik, Absolon pedig magára maradva élénkei szép és emlékezetes bölcsődalát, midőn vészkiáltások ütök meg fülét. A kútból kőr segítségét Szulamith, mert élete vesztélyben van. Absolon előbb megesketteti Szulamithot, hogy emberi lény s nem szellem, s miután Szulamith megesküdött, akkor menti csak meg Absolon a szép leányt, ki hálatelten mond köszönetet jószág megmentőjének. De Absolon nem így akarja jutalmát elvenni s mert Szulamith megtetszett neki, magának akarja őt egész életén keresztül. Szulamithnak is megtetszett a dőleöz vitáz s hűségesen odanyújtja Absolonnak kezét. De megfogadtatja vele, hogy hű lesz és visszatér hozzá utjából Bethlehemes. Tanuk gyanánt veszik a kutat és egy vadmacskát, mert emberi lény nincs közelben s ezek elől teszik le a hűségi esküt. Cingitang visszatér s Absolon reá bizza Szulamithot, hogy vezesse haza, nehogy utjában baj érhesse.

\*

Absolon megérkezik a jeruzsálemi szőlőhegyek közé, a hol a főpap leánya, Abigail mulat Jeruzsálem többi szüzeivel. Absolon meglátja a szép és elragadó Abigailt, elfelejtí fogadalmát, esküjét, mit Szulamithnak a kút és vadmacska tanuskodása mellett tett. Abigailnak is megtetszik Absolon s tréfás játék és tánc közben egymás karjaiba futnak. Hiába akar eleinte Abigail kibontakozni, Absolon nem engedi. Épen lelik, hogy Abigail apja, a főpap közeledik. Alig hogy megérkezett, Absolon megkéri leánya kezét. A főpap nem tagadja meg Absolon kérését s reájuk adja apai és főpapi áldását.

\*

Absolon és Abigail boldogan élnek. Egyetlen bánatuk eddigi életük tündöklő egén, hogy első gyermeküket a szobába lopódzó macska megfototta. De az ég kárpótlást nyújtott egy másik gyermek képében. Boldogságukat azonban megzavarja egy külső sikoly és jalkiáltás. A berohanó dajka félelem és kétségbeesés között meséli el a szerencsétlenséget, hogy a gyermek a kutba esett. Abigail remülten rohan s utána mind, Absolon kivételével. Sirva rogy a kerevetre és

egyszerre a háttérben megjelenik Szulamith alakja a halál angyala kíséretében. Absolon most érti a csapások jelentőségét. Gyermekében büntette a sors az apát. A kutra és a vadmacskára tett fogadalmak megszegésének büntetése. Absolon mindent elmond Abigailnak, a ki maga adja férjének azt a tanácsot, hogy térjen vissza ahozá az eltasztott leányhoz, Absolon bucsut vesz Abigailtól hogy felkeresse Szulamithot.

\*

Már egy pár év mulott el, mióta Absolon és Szulamith a pusztán lakózkodtak. Már Monaoth azóta többször volt társaival Zionban, a hálaáldozat bemutatására. Mindenki visszajött, csak Absolon nem tért vissza. Talán meghalt? Talán baj érte? Így tőpelődik magában szegény Szulamith. Gyászba öltözött s folyton sir, kesereg. Nincs boldogsága, mert elvesztette üdvét, megmentőt — Absolon. De ha hűtlen lett volna, akkor nem sajnál tőle semmi csapást, semmi szenvedést. Monaoth mindenáron szeretné leányának visszaadni nyugalmát, és három kőröt vezet Szulamith elé: Avidonhot, Jeremiást és Beliezárt. De Szulamithnak egy sem kell. Képes volna megfotítani, agyonmarczangolni azt, ki a közöletbe mer férközni. Mindenki örülnek kőze a szegény leányt, Csak az ősz apa, Monaoth érzi a fájdalmat, melyet leánya szerencsétlensége okoz zívének. Egyszerre kívülről hallatszik Absolon dala, ki Szulamithot keresi, Szulamith felriad, mert visszatért, kőr hiven, becsületesen viselte magányát. Absolon bocsánatot kér Szulamithtól. — Szulamith megbocsát, s a következő képen a főpap összedadja őket.

Felelős szerkesztő **Dr. Alföldy Árpád**  
ugyvéd.

Kiadó lapfajlanos: **Oblát Károly.**

## Nyilttér. \*)

Elismert kiváló jó minőségűknél fogva legnagyobb elterjedtségnek örvendenek

**Gróf Keglevich István utódai**

promontori cég

## cognac-jai.

Bevásárlásoknál kéretik ezen cég teljes szövegére figyelemmel lenni, hogy esetleges hamisítványoktól őrizkedhessünk.

**Az \*, \*\*, \*\*\*, Extra, \*\*\*\* és V. S. O.**  
(fine Champagne d' Hongrie) jelzéssel ellátott gyár mányok

**mindenütt kaphatók.**

\* Ezen rovástért nem felel a szerkesztőség

## HIRDETÉSEK.



**500 forintot** fizetek annak, ak. Bartilla fogvizzőnek használata

amellet, üvege 35 kr., valha ismét fogfájást kap vagy a szája büzlök. (Csomagolásért külön 10 kr.) **Bartilla A. örökösök, (E. Winkler Wien, 19/1. Sommergasse 1. — Kérjünk mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztának.) — Kapható Zombor: Schwarcz E. és Gallé E. gyógyszerárban.**





**Legolcsóbb bevásárlási forrás!**  
**STEBLER ANTAL**

műórák és ékszerész

Zombor, Korzó a nagy dohánytöszde mellett.  
Dú-váza: zirkó, schweizeri arany-, ezüst-, tulla-, bécs-  
inga-, konyha-, francia-, ebresztő-, íróasztali és  
schwarzwaldi

**Órákban.**

Továbbá nagy választék

ékszer-, arany-, ezüst- és chinaezüst árúban,

a legolcsóbb árak mellett.

Óráknál 2 évi jótállás!!

Elfogadok minden e szakmába vágó javításo-  
kat. Veszek és becserelek töredék arany- és  
ezüst-árúkat a legmagasabb áron. — Vidéki  
megrendelések pontosan és gyorsan eszkö-  
közzölnének. — Vésnöki munkákat legtisztá-  
ban eszközölöm.

Jegygyű übe vésés ingyen.

Képes árjegyzéket vidékre ingyen és bérmentve  
küldök.

Fiu tanoncuzal felvétetik.

Med. univ.

**Dr. FUCHS MÓR**

SPECIALISTA

**S Z E M O R V O S**

Zomborban, Széchényi körút 437.

néhai TEOFANOVICS ügyvéd házá-  
ban a DREHER-féle sórraktárral szemben,  
rendel naponta délután 2-4 óráig.

A díjak rendkívül mérsékelték

**Lovak és szarvasmarhák**

biztosítása.

A magyar kölcsönös állatbiztosító

társaság mint szövetséget  
Budapest, IX. Ferencz körút 30.  
biztosításokat elfogad lovak és szar-  
vasmarhák elhullása következtében  
beállott káresetek megtérítésére.

Kártérítés igénye fennáll, ha kö-  
zönséges és járványos betegségekben,  
vagy baleset folytán pusztul el az állat,  
továbbá ha kényszervágás rendeltetik el.

Az Intézet élén állanak a következők  
főelbírtokosok: báró Stojanovics György,  
elnök, báró Ambrózy Gyula, gróf Bethlen  
Balázs es. és kir. kamarás, országgy. képviselő,  
dr. Bély László, orsz. képviselő, Chernel  
György, es. és kir. kamarás, orsz. képviselő,  
báró Josika Gábor, es. és kir. kamarás, orsz.  
képvisező, gróf Korniss Károly, főrendiházi  
tag, báró Nyáry Béla es. és kir. kamarás, gróf  
Ráday Gedeon, dr. Simay Aladár, a Magy.  
agrár- és járadékbank r. t. gazd. tanácsosa, dr.  
Tetőtleni Árpád ügyvéd, Tahy István es. és  
kir. kamarás, Pes m. gazd. egy. alelnöke, Zaleski  
Jenő, dr. Pajor Ignác vezérigazgató.

Felvilágosítással szívesen szolgál  
az Igazgatóság és bács-bodrogme-  
gyei képviseletünk: Kertész Jakab  
ur Szabadkán, Wimmer Károly ur  
Ujvidéken és Geiringer és Berger  
urak Baján.

A díjak rendkívül mérsékelték.



huzásra érvényes Jótékonyező-  
lu — sorsjáték a budapesti  
poliklinikai egyesület kórháza  
javára — sorsjegy ára csak  
**1 korona.**

**Főnyeremény**

**100.000**

korona ért.

5 nyeremény a 20.000 kor. stb. ért.  
Kívánatra 20% levonással kés. pénzben k fizetetik

Első huzás

visszavonhatóanul  
már január hó 4 én.

Megrendeléseket pontosan teljesít:

**Nagy Jótékonyági Sorsjáték**  
**Kezelősege**

a Budapesti Poliklinikai Egyesület kórháza

javára

Budapest IV. Kossuth-Lajos utca 1. sz.

Zombor:

Kereskedelmi és Iparbank,  
Spitzer és Lederer bank- és  
váltó iizlet.  
és a Zombor és Vidéke kladó-  
hivatala.

**A legjobb szájviz,**  
melyet Oppolzer udv. tanácsos, Schmitzer, Kainbauer  
és árók és mások 50 év óta  
ajánlanak, kiegészítőül  
**dr. Popp J. G. bécsi**  
es. és kir. udvari orvosos  
**Anatherin,**  
szájvize 1 frt 40. t frt és 50 koros  
üvegekben. Bámulatos hatású  
minden száj- és foghajog-  
fájás, rossz lehellet, ingo fogak-  
ellen, megerősíti a foghúst,  
megtartja a fogakat a legmag-  
sabb korig és a rágószerveket  
megvédi a roth. s. t. b. adástól.  
Fogpor 68 kr. Anatherin-fog-  
paszta üvegezelvényben 70 kr.  
csomagban 35 krajczár, fog-  
plombá 1 forint, filatos növény-  
szappan bőrtisztítóanyag ellen-  
20 kreit kapható minden gyó-  
gyvertárban, drogériában,  
és illatszertüzletben. Védő-  
csak oly palackban,  
mint a milyen az oldalt  
látható, két címkevel  
arancia nyelven és ce-  
zemmel aranynyomas-  
ban ellátott palack.

**Gummi**  
és  
**halhólyag**  
elsőrangú orvosi  
tekintélyek sze-  
rint a legmegb. za-  
hatóbb és feltá-  
rólul ártalmatlan  
óvszer urak és  
hólygek számára.  
Megrendeléseket  
pontosan és dis-  
crében eszközöl:  
**KELETI J.**  
es. és kir. szab. or-  
vos sebészeti mű-  
és kötözés gyáros  
Budapestben IV.  
Koromharcz-ut. 17.  
Alapított 1878.

**Arak tucatonként eredeti párisi esoma-  
golásban:**  
Gummi és halhólyag elsőrendű  
gyártmány 1. — 8. — frtlig  
Caapottes americans (rövid) 2. — 5. — „  
Suspensorium 0.60 3. — „  
Párisi női szivacska (Satety-  
Sponges) 2. — 6. — „  
Irrigator teljesen felszerelve 1.80 5. — „  
Eredeli pessarium oclusivum  
(Peliporus) menzinga tanár szerint 1.80 2.50 „  
„Diana-öv“ szab. havibaj elleni  
köt. 3.50 5. — „  
(minden hólygnek nélkülözhetetlen)  
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

**Előnyös vétel.**  
Délvidéken 364 hold termő humus sik  
föld, több épülettel vasut mellett elá-  
dó. Közbelben nagy város és fürdőhely.  
Teh 58.000 frt. Egyelőre tízezer frt.  
tulajdonosnak fizetendő. **Hátralék meg-  
egyezés:** zerint. Szomszédságban 200  
hold kapható. Kisbirtokosnak alkalm-  
mas vétel. Ajánlatok «Richard» jeli-  
gével továbbít:  
**MOSSER RUDOLF**  
Budapest. Károly-körnt 9.

**Gőzmalom,**  
mely áll 2 pár 40" kő 2 henger  
Stabil gép condensátorral, tel-  
jesen felszerelve, működésben  
látható, buza termelő vidéken  
más vállalat miatt, oleső áron  
eladó.  
**Klein és Blum**  
Siklóson.

Arany- és ezüstáru-gyár  
és verde-intézet.

**Rubin A. és fia**  
**BUDAPEST.**

Gyár:

VIII. Német-utca 9  
Telefon 56-60.

Iroda és elárúsítás:  
VIII., Eszterházy-utca 20.  
Telefon 57-92.

Saját készítményű

sima és mintázott evőkészle-  
tek, tálcák, kenyérkosarak,  
gyümölcsstartók, girandolok,  
gyertyatartók, service-ok, to-  
lette-ok, versenydíjak, koszo-  
rúk, érmek, mindennemű egy-  
házi tárgyak stb. mindennemű  
kivitelben.

**Nagybani árak.**

Javítások és újalakítások saját  
költségen eszközölteknek.



Tápláló-tojásfehérje.

1 kiló Tropo-n ugyanannyi táplá-  
lók értéke van mint 5 kiló mar-  
hahúsnak vagy 180-200 tojás.  
Tropo-n a testben közvetlen  
vérré és izomtartalékká változik  
át, anélkül, hogy kövérséget ké-  
pezne. Tropo-n tehát rendes  
élvezetnél az erőt beteg és egész-  
ségesnél nagyon előmozdítja, te-  
hát minden ételhez hozzákever-  
hető. Olcsó áránál fogva Tropo-  
n mindenki által beszerezhető.

Kapható gyógyszerárak és dro-  
guista-üzletekben.

**Tropon-Werke, Mühlheim-Rhein.**

Egyedüli képviselő Osztr. Magyarorszag részére

**M. Winkler, Wien 5,  
Wienstr. 55.**

# Hirdetmény.

Ő cs. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása alapján ezennel megkezdetik

a XXI-ik magyar királyi allamsorsjáték  
rendezése, melynek remélhető tisztá jövedelme következő **közhasznu**  
és **jótékonycélokra** fog fordíttatni.

1. A vagyontalan állami tisztviselők özvegyei és árvái segélyezésére szánt alap.
2. A sárvári közhórház.
3. A katolikus tanoncokat védő egyesület.
4. A budapesti V. kerületi népkönyha.
5. A Paulai Szt Vincz-öl nevezett irgalmas nénék vezetésére bízott ó budai tan- és nevelőintézet.
6. A tenger kereszt országos lelenczház egyesület.
7. A Zengvárósi közkórház.
8. A kassai Mensa Akadémika.
9. A Budapesti Tabitha egyesület.
10. A magyar vörös kereszt egylet kolozsvári fiókja a jövedelem  $\frac{1}{10}$ - $\frac{1}{10}$  részében.

E sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyerevényei az alább követ-  
kező játékterv szerint **365,000 koronára ragnak** és pedig:

1 főnyeremény	— — 150.000	korona	10 nyeremény	— — á 1.000	korona
1	— — 50.000	"	20	— — " 500	"
1	— — 20.000	"	50	— — " 100	"
1	— — 10.000	"	100	— — " 50	"
2	nyeremény	— — á 5,000	"	1000	— — " 20
5	"	— — " 2,000	"	6500	— — " 10

Az összes nyerevények készpénzben fizetlnek ki.  
A húzás visszavonhatlanul 1899. évi dec. 30-án Budapesten történik.

**Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.**

Sorsjegyek kaphatók a m. k. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (IX., Csepel rakpart, félemelet), a hová a megrendelt sorsjegyek ára postautal-  
vány mellett előre beküldendő, valamennyi adó- és sóhivatálnál, a leg több  
postahivatalnál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított  
gyéb sor sjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1899. augusztus hó 1-én  
**Magy. kir. lottójövedéki-igazgatóság.**

XXXXXXXXXXXXXXXX 20% engedményt kap mindenki. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

# GUMMI

hálhólyag, az egyedüli legbiztosabb, legmegbizhatóbb és teljesen ártalmatlan, gyorsan és könnyen alkalmazható óvszer férfiak és nők részére. Ára tucatanként **eredeti párisi minőség** ben frt 1.—, 2.—, 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— és frt 8.—. Bouts americ tucatja frt 3.— 4.— és frt 5.—.

**Női óvszerek:** Hasse tanárszéle frt 2.—, Mensinga tanárszéle frt 2.50, dr. Carlet-féle frt 3.— darabonként. Ezen női óvszerek százszor is használhatók.

**Hűgyszivacsok,** valódi párisi, tucatanként frt 2.—, 3.—, 4.—, 5.— és frt 6.—.

**Diana óv havi kötő nőknek,** legjobb a világon, drábja frt 2.50.

**Kimerítő árjegyzék zárt borítékban ingyen és bérmentve.**  
Megrendelés eket pontosan és diszeren eszköztől utánvét mellett vagy a pénz előlegez beküldése után

## J. REIF,

**Bécs, Brandstätte 3.**

1881-ben alapított hírneves higieniai specialista üzeg.

XXXXXXXXXXXXXXXX ki • hirdetésre hivatkozik! XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

# KLYTHIA A BŐR APOLÁSÁRA

## RIZSPOR

Az arczbőr szépítése és finomítása.

Tegelegánsabb toillette-, bál- és szalén-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva sajátán dr. Pohl J. J. cs. kir. tanáré által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden utchozhoz mellékelve.

## Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toillete szappan és illatszergyár.  
Bécs I., Wollzeile 3. sz.

Kapható: a leg több illatsz- droguin-és gyógyszerárakban valamint Zomborban: Engel Mór, Weidinger S. és Z. és Teltsch Gáspár keresk. üzegnél.

Richter-féle

# Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves házászer ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájtalemosító be-  
dörzsöléséknél alkalmazták közvény-  
csuznál, tagszorgatásnál és meghűléseknél,  
és az orvosok által ledörzsölésekre is  
mindig gyakrabban rendeltek. A valódi  
Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-  
Liniment. elnevezés alatt, nem titkos szer,  
hanom igazi népszerű házászer, melynek  
egy házatartásba sem kellene hiányozni.  
40 kr., 70 kr és 1 frt üvegkénti árban  
majdnem minden gyógyszerárban készlet-  
ben van; főraktár: Török József gyógy-  
szerésznél Budapesten. Bevásárlás alkalmá-  
val igen óvatossal legyünk, mert több kisebb-  
bértékű utánzat van forgalomban.

**Ki nem akar megkárosodni,** az  
minden egyes üveget „Horgony-  
vagyjegyzék és Richter özjegyzék” nél-  
kül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT  
cs. és kir. udvari szállító.